Lietas Nr. C770914624
Lietvedības Nr. C-09146-24/1
ECLI:LV:RPT:2024:0521.C770914624.2.S

Rīgas pilsētas tiesa
SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2024.gada 21.maijā

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Anita Moļņika
rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2024.gada 19.februārī /pers. A/ (turpmāk arī prasītāja) iesniedza tiesā vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka pušu laulībā dzima meita /pers. C/, personas kods /personas kods/, un dēls /pers. D/, personas kods /personas kods/.

2012.gada 15.augustā puses parakstīja vienošanos par laulībā dzimušo nepilngadīgo bērnu aizgādību, vecāku saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, bērnu uzturlīdzekļiem un laulāto kopmantu.

Ar minētās vienošanās 6.1.punktu puses ir nolīgušas, ka tēvs maksā uzturlīdzekļus bērnu uzturam 0,5 apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas par katru bērnu līdz laikam, kad bērns pats spēs sevi apgādāt, maksājumus veicot uz mātes bankas norēķina kontu līdz katra mēneša desmitajam datumam.

2023.gada sākumā ik mēnesi atbildētājs ieskaitīja uzturlīdzekļus 620 EUR par divu bērnu uzturu. /datums/meita /pers. C/ kļuva pilngadīga un kopš jūlija tēvs maksā uzturlīdzekļus nolīgtajā apmērā tikai par dēlu /pers. D/ 310 EUR apmērā (no 2024.gada EUR 350).

/pers. C/ mācās /Nosaukums A/ 12.klasē 2023/2024.mācību gadā un joprojām dzīvo ar prasītāju viņas dzīvesvietā. Prasītāja joprojām nodrošina meitas aprūpi, proti, apmaksā mājokļa izdevumus, iegādājas apģērbu, apavus, pārtiku, nodrošina medicīnisko izdevumu segšanu, kā arī izglītības iegūšanu (dators, mobilais tālrunis, kancelejas preces) saistīto izdevumu segšanu.

Atbildētājs nav veicis uzturlīdzekļu maksājumus /pers. C/ uzturam par periodu no 2023.gada jūlija līdz 2024.gada janvārim ieskaitot, kā arī par februāri.

[1.2] Prasība pamatota ar Civillikuma 177. un 179., 1402., 1587., 1828.pantu, Bērnu aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu un tajā prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļu parādu /pers. C/ uzturam 2210 EUR apmērā par laika periodu no 2023.gada jūlija līdz 2024.gada janvārim (ieskaitot).

[2] 2024.gada 26.martā tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros prasību neatzīst. Norāda, ka pušu starpā noslēgtās vienošanās 7.4.punkts paredz, ka vienošanās daļā par līgumslēdzēju bērniem ir spēkā līdz bērnu pilngadības sasniegšanai. Uzskata, ka savu tiesību realizēšana pēc pilngadības iestāšanās meitai ir jāveic pašai. Atbildētājs uztur ciešus kontaktus ar meitu, sedz viņas mobilā telefona sakaru izdevumus, ģimenes ceļojumu izdevumus, piešķir kabatas naudu iknedēļu. Meita /datums/kļuva pilngadīga un atbildētājs savlaicīgi aicināja viņu apdomāt uzturam nepieciešamo līdzekļu apmēru, veikt attiecīgu aprēķinu, lai atbildētājs kopā ar meitu varētu vienoties par uzturam nepieciešamajiem līdzekļiem. Minēto aprēķinu sagatavoja prasītāja un meita nevarēja detalizēti izskaidrot un pamatot aprēķinos norādītās summas. Atbildētājs plāno atbalstīt meitu šāda aprēķina sagatavošanā, sniedzot savu padomu un attiecīgi izmaksāt meitas uzturam nepieciešamos līdzekļus uz viņas bankas kontu.

[3] Ņemot vērā, ka lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudot lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējot prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

[4.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26} panta ceturto daļu tiesa pēc savas iniciatīvas šā panta sestajā daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam. Ņemot vērā minēto, tiesa pēc savas iniciatīvas sastāda spriedumu atbilstoši Civilprocesa likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

[5] Pārbaudot lietas materiālus, tiesa konstatē, ka 2012.gada 15.augustā puses noslēdza vienošanos par laulībā dzimušo nepilngadīgo bērnu aizgādību, vecāku saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, bērnu uzturlīdzekļiem un laulāto kopmantu.

Vienošanās 6.1.punktā noteikts, ka tēvs maksā uzturlīdzekļus bērnu uzturam 0,5 apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas par katru bērnu līdz laikam, kad bērns pats spēs sevi apgādāt, maksājumus veicot uz mātes bankas norēķina kontu līdz katra mēneša desmitajam datumam.

Atbilstoši vienošanās 7.4.punktam pušu starpā noslēgtā vienošanās par līgumslēdzēju bērniem ir spēkā līdz bērnu pilngadības sasniegšanai.

[5.1] Prasītāja norāda, ka neskatoties uz to, ka meita jau ir sasniegusi pilngadību, meita mācās vidusskolā, dzīvo prasītājas dzīvesvietā un prasītāja joprojām nodrošina meitas aprūpi un nepieciešamo izdevumu segšanu. Tādējādi uzskata, ka atbildētājam ir pienākums pildīt pušu starpā noslēgto vienošanos. Savukārt atbildētājs, prasītājas ieskatā, šo vienošanos tajā noteiktajā kārtībā nepilda, proti, nav maksājis uzturlīdzekļus meitas /pers. C/ uzturam no 2023.gada jūlija līdz 2024.gada janvārim (ieskaitot) un uzturlīdzekļu parāds prasības iesniegšanas brīdī sastāda 2210 EUR.

[5.2] No atbildētāja iesniegtajiem paskaidrojumiem, secināms, ka atbildētājs uzskata, ka pušu starpā noslēgtā vienošanās attiecībā par meitu /pers. C/ atbildētājam bija jāpilda līdz meitas pilngadības sasniegšanai. Uzskata, ka atbildētājam nav jāveic prasītājai maksājumi meitas uzturam un jautājums

par meitas uzturlīdzekļiem pēc meitas pilngadības sasniegšanas risināms ar meitu, nevis ar prasītāju.

[5.3] Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka starp pusēm pastāv strīds par to, vai atbildētājam pēc meitas pilngadības sasniegšanai bija pienākums pildīt pušu starpā 2012.gada 15.augustā noslēgto vienošanos un turpināt veikts maksājumus, kuri paredzēti meitas uzturam, prasītājai.

[6] Nav šaubu, ka pušu vienošanās aktam ir tiesiska nozīme, tas rada saistību, kas jāpilda atbilstoši Civillikuma 1587.panta noteikumiem. Vienošanās nav apstrīdēta, tomēr starp pusēm ir strīds par vienošanās izpildes noteikumiem.

[6.1] Civillikuma 177. panta pirmā daļa noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Civillikuma 219. pants noteic, ka nepilngadība personām turpinās tik ilgi, kamēr tās sasniedz astoņpadsmit gadu vecumu. No Civillikuma 198. panta 4.punkta izriet, ka līdz ar pilngadības sasniegšanu vecāku aizgādība par bērnu izbeidzas.

[6.2] Lietā konstatēts, ka /pers. C/ dzimusi /datums/, tātad kļuva pilngadīga /datums/un atbilstoši Civillikuma 198. panta 4.punkta noteikumiem šajā datumā izbeidzās pušu aizgādība.

Līdz ar to, atzīstams, ka no dienas, kad /pers. C/ sasniedza pilngadību, prasītājai nebija tiesību saņemt un atbildētājam nebija pienākuma maksāt prasītājai uzturlīdzekļus meitas uzturēšanai.

Sasniedzot pilngadību, ikviena persona, kuras rīcībspēja nav ierobežota, pati realizē savas procesuālās tiesības, tajā skaitā ir tiesīga vienoties ar vecāku par uzturlīdzekļu apmēru vai celt prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no vecāka, ja pastāv apstākļi, kuru dēļ pilngadību sasniegusi persona pati nespēj sevi apgādāt.

[6.3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments savā 2007.gada 24.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-729 ir norādījis, ka likums saista vecāku tiesības un pienākumus ar laiku līdz bērns sasniedz pilngadību. Šajā pašā spriedumā Senāts atzinis, ka vienošanās starp vecākiem par uzturlīdzekļu maksāšanu bērnu uzturam ir divējādas dabas, jo pienākums maksāt un tiesības saņemt līdzekļus bērna uzturam ir regulēts likumā (Civillikuma 177., 179.pants). Vienošanās starp vecākiem notiek par maksājumu apmēru.

No minētajām Senāta atziņām, secināms, ka uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu regulē likums.

[6.4] Tā kā prasītājas aizgādības tiesības pār pušu meitu /pers. C/ izbeidzās 2023.gada 29.jūnijā, atbildētājam strīdus periodā nebija pienākuma maksāt prasītājai uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam. Tādēļ celtā prasība ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93., 190., 193.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pieejamības tiešsaistes sistēmā dienas, 2024.gada 21.maija, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas tiesā.

Tiesnese A.Moļņika

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU